

Disciplinaire

Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak,

bestaande uit mr. A.G. Beets, mr. J.C.P. Ekering, mr. H.J.A. Knijff, mr. I.E.M. Sutorius mr. G.J. Kemper en mr. C.H.B. Winters.

Voor beide partijen

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 25 juni 2001

8037

(mrs. Robbers, Brouwer, Van den Dries, Hengeveld en Vermeulen)

Optreden van een advocaat in een echtscheiding voor beide partijen, het belang van schriftelijk vastleggen van de consequenties van het aangaan van een bepaalde regeling.

- *Advocatenwet artikel 46 (1.5 vereiste van schriftelijke vastlegging, 2.1 wat in het algemeen niet betaamt, 2.4 vermijden van belangenconflicten.*
- *Gedragsregels 2, 7, 8.*

Feiten

Mr. X heeft als advocaat en procureur van klager, en diens echtgenote, hierna: A, een gemeenschappelijk verzoekschrift tot echtscheiding ingediend, nadat hij voor beiden een convenant heeft opgesteld. Klager heeft zich kort nadat de echtscheidingsbeschikking is uitgesproken tot een andere advocaat gewend die voor hem een verzoekschrift heeft ingediend waarin werd verzocht om nihilstelling van de alimentatie omdat het convenant tot stand zou zijn gekomen met grove miskennen van de wettelijke maatstaven. Mr. X heeft in deze procedure de belangen van A behartigd. Klager verwijt mr. X dat hij als gezamenlijk advocaat en procureur is opgetreden maar zijn belangen in het geheel niet heeft behartigd; dat hij niet duidelijk heeft gemaakt dat hij als advocaat van de vrouw alleen optrad en later tegen klager is gaan optreden; en dat hij heeft nagelaten klager erop te wijzen dat hij een eigen advocaat moet inschakelen, terwijl klager overspannen was en zijn belangen niet kon overzien, waardoor hij akkoord ging met een convenant dat nogal van de wet en van wat te doen gebruikelijk is afwijkt en dat voor hem zeer onvoordelig was.

Overwegingen Raad

Bij de beoordeling van de klacht dient voorop te staan dat slechts in uitzonderlijke gevallen een wederpartij met succes kan klagen over de wijze waarop een advocaat de belangen van zijn eigen cliënt behartigt. Het tuchtrecht dient er immers niet toe de advocaat in het voordeel van de wederpartij te beperken in zijn vrijheid om zijn cliënt bij te staan op een wijze die hem en zijn cliënt goedgevoelt. Deze situatie doet zich evenwel in casu niet voor. Het staat vast dat mr. X als advocaat en procureur voor klager en A, een gemeenschappelijk verzoekschrift tot echtscheiding heeft ingediend nadat hij voor beiden een convenant heeft opgesteld, ook al heeft mr. X eerst een bespreking gevoerd met A.

Ten aanzien van de verplichtingen van een gezamenlijke advocaat heeft het Hof van Discipline (2214, 08-07-96; *Advocatenblad* 1997, 680) vastgesteld dat een advocaat die de belangen van beide partijen in een echtscheiding behandelt grote zorgvuldigheid

dient te betrachten en zich ervan dient te vergewissen dat beide partijen de inhoud van de regeling begrijpen. De advocaat dient beide partijen duidelijk te wijzen op hun wederzijdse marges en mogelijkheden en dient ervoor te waken dat wanneer één van beiden genoeg neemt met minder dan hem of haar bij de formele afwikkeling toe zou komen, deze daarin dan uitdrukkelijk instemt en zich rekenschap geeft van de gronden waarop hij of zij dat standpunt inneemt. In het algemeen zal het daarbij van belang zijn dat partijen schriftelijk op hun mogelijkheden en hun voorgenomen toegevingen gewezen worden naast vastlegging van de regeling welke partijen en de gezamenlijke advocaat voor ogen staat.

Het staat vast dat klager in de veronderstelling kon verkeren dat mr. X als gezamenlijk advocaat voor partijen was opgetreden en dat dit voor mr. X kenbaar was. Het stond mr. X niet vrij in de door klager aanhangig gemaakte procedure om tot nihilstelling van de alimentatie te komen, opnieuw voor A op te treden. Daarmee heeft mr. X niet gehandeld zoals een behoorlijk advocaat betaamt.

Het staat vast dat in een aantal van de artikelen in het convenant afspraken zijn vastgelegd die nogal afwijken van de wettelijke bepalingen en wat te doen gebruikelijk is. Mr. X heeft niet schriftelijk vastgelegd dat klager er verstandig aan deed een second opinion in te winnen. Daarmee heeft mr. X het risico genomen dat klager zich later op het standpunt zou stellen dat hij de reikwijdte van zijn beslissingen niet kon overzien.

Mr. X had klager schriftelijk en met klem moeten wijzen op het uitzonderlijk karakter van de overeengekomen regeling ten aanzien van het voortduren van de alimentatieverplichting tijdens een opvolgend huwelijk of samenwonen van A en hem schriftelijk moeten verwijzen naar een andere advocaat, die met A had kunnen bespreken of de betreffende regeling voor klager acceptabel was. Indien klager weigerde naar een andere advocaat te gaan had mr. X zulks schriftelijk aan klager dienen te bevestigen.

Volgt

Gegronde verklaring van de klacht in alle onderdelen en oplegging van de maatregel van enkele waarschuwing.

Tegengesteld belang

Raad van Discipline Leeuwarden, 9 juni 2000

(mrs. Brouwer, Van Duursen, Groenewegen, De Groot en Rotshuizen)

Hof van Discipline, 9 november 2001, no. 3226

(mrs. Fransen, Bekkers, De Jong Schouwenburg, Vermeulen en Kiers-Becking)

Kan een advocaat die is opgetreden voor een maatschap nadien, voor het overgrote deel van de maten, optreden tegen een andere

Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd zijn ook te vinden

op www.advocatenorde.nl en *BalieNet*

maat?

- *Advocatenwet* artikel 46 (2.4.2 Tegenstrijdige belangen van verschillende cliënten).
- *Gedragsregel* 7.

Feiten

Mr. X heeft op verzoek van de accountant van een maatschap van negen medisch specialisten een (nieuw) maatschapscontract ontworpen, dat in maart met die maten is besproken. Toen is afgesproken dat de maten het concept in eigen kring met eigen adviseurs zouden kunnen doornemen waarna een nadere bespreking zou plaatsvinden. Die laatste werd gehouden in juni waarbij de klager, één van de maten, vertegenwoordigd werd door een eigen rechtskundig adviseur.

In de zomer ontstond een geschil tussen de (meeste) maten en de klager, onder meer over nevenverdiensten van de klager. In november/december liet mr. X namens de meeste maten aan de raadsman van de klager weten dat het voornemen bestond hem de maatschap op te zeggen.

De klacht luidde dat het mr. X, nadat hij aanvankelijk opgetreden was in opdracht van de gehele maatschap, niet vrijstond om namens een zestal leden van die maatschap de klager te laten weten dat het voornemen bestond hem de maatschap op te zeggen.

Overwegingen Raad van Discipline

Aan de orde is de vraag of mr. X – na eerst voor de volledige maatschap te zijn opgetreden als concipiënt van een nieuw maatschapscontract – vervolgens voor diezelfde maatschap, althans een zestal leden, als advocaat mocht optreden tegen de klager.

De Raad beantwoordt die vraag ontkennend. Mr. X maakt onderscheid tussen de maatschap als zodanig en de maten die tezamen de maatschap vormen. De Raad acht dit onderscheid kunstmatig, zeker bij een betrekkelijk kleine maatschap als de onderhavige.

Een maatschap heeft geen rechtspersoonlijkheid en bovendien zijn de maten die als specialisten in een ziekenhuis samenwerken sterk op elkaar betrokken. Dit brengt mee dat mr. X, toen hij (al dan niet via de accountant) de opdracht van de maatschap tot het opstellen van een nieuw maatschapscontract aanvaardde, tevens advocaat van de maten gezamenlijk was.

Uit de notulen van de maatschapsvergadering van maart blijkt dat er binnen de maatschap kritische kanttekeningen werden gemaakt ten aanzien van de inbreng van neveninkomsten van de maatschapsleden, waaronder die van de klager. Op dat moment was er nog geen sprake van een niet aanstonds overbrugbaar belangenconflict.

De Raad kon het dan ook billijken dat mr. X geprobeerd heeft door middel van overleg met adviseurs te komen tot een oplossing. Gaandeweg bleek echter het belangenconflict onoverbrugbaar.

Zodra derhalve mr. X had vastgesteld dat er sprake was van een

niet aanstonds overbrugbaar belangenconflict tussen de maten onderling – hetgeen in casu het geval was – had hij zich moeten terugtrekken.

Volgt gegrondverklaring van de klacht zonder oplegging van een maatregel.

Overwegingen hof

Door tussenkomst van de accountant heeft mr. X in opdracht van de maatschap een eerste concept voor een nieuwe maatschaps-overeenkomst vervaardigd en onder leiding van die accountant deelgenomen aan een bespreking daarvan met belanghebbenden, onder wie de klager.

Een en ander wettigt niet de conclusies dat mr. X vóór of op 12 maart advocaat en behartiger van belangen van de individuele leden van de maatschap is geworden en als zodanig tot die individuele leden in een door de *Gedragsregels* 7 lid 2 en 7 lid 3 beheerste vertrouwensrelatie is komen te staan.

Na 12 maart hebben de klager en een ander lid van de maatschap zich met het oog op de totstandkoming van een nieuwe maatschapsovereenkomst voor bijstand gewend tot een eigen rechtskundig adviseur.

Mr. X is de belangen van de overige leden van de maatschap gaan behartigen. Dit stond hem vrij. Eens te meer stond het hem vrij tegen de klager op te treden in verband met een situatie die met de totstandkoming van een nieuwe maatschapsovereenkomst niets van doen had.

Volgt vernietiging van de beslissing van de raad en ongegrondverklaring van de klacht.

Noot

Deze casuspositie vertoont enige overeenkomst met die in Hof van Discipline 5 december 1994, no. 1901, *Advocatenblad* 1995, p. 804, waarin het hof overwoog, dat, omdat het belang van de vereniging het gemeenschappelijk belang van alle leden omvat, het een advocaat niet vrijstaat om voor de vereniging én het lid met een beslissende stem op te treden tegen een lid met een minderheidsbelang, ook niet wanneer dat lid wordt bijgestaan door een eigen advocaat.

Nu blijkt het Hof anders te beslissen.

Het argument dat het geschil in november een geheel andere situatie betrof, die niets met de totstandkoming van een nieuw maatschapscontract te maken had kan, in het licht van de beslissing van de Raad, niet echt overtuigen.

Doorstorten van derdengeldrekening

Hof van Discipline, 29 juni 2001, nr. 3139

(mrs. Van Erp Taalman Kip-Nieuwenkamp, Meeter, Van Griensven, Sterk en Meulemans)

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 14 februari 2000

(mrs. Verhoeven, Gilhuis, Van Oven, Rentema en Verhulst)

Disciplinaire

Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak,

bestaande uit mr. A.G. Beets, mr. J.C.P. Ekering, mr. H.J.A. Knijff, mr. I.E.M. Sutorius mr. G.J. Kemper en mr. C.H.B. Winters.

Voor beide partijen

Raad van Discipline 's-Gravenhage, 25 juni 2001

8037

(mrs. Robbers, Brouwer, Van den Dries, Hengeveld en Vermeulen)

Optreden van een advocaat in een echtscheiding voor beide partijen, het belang van schriftelijk vastleggen van de consequenties van het aangaan van een bepaalde regeling.

- *Advocatenwet artikel 46 (1.5 vereiste van schriftelijke vastlegging, 2.1 wat in het algemeen niet betaamt, 2.4 vermijden van belangenconflicten.*
- *Gedragsregels 2, 7, 8.*

Feiten

Mr. X heeft als advocaat en procureur van klager, en diens echtgenote, hierna: A, een gemeenschappelijk verzoekschrift tot echtscheiding ingediend, nadat hij voor beiden een convenant heeft opgesteld. Klager heeft zich kort nadat de echtscheidingsbeschikking is uitgesproken tot een andere advocaat gewend die voor hem een verzoekschrift heeft ingediend waarin werd verzocht om nihilstelling van de alimentatie omdat het convenant tot stand zou zijn gekomen met grove miskennen van de wettelijke maatstaven. Mr. X heeft in deze procedure de belangen van A behartigd. Klager verwijt mr. X dat hij als gezamenlijk advocaat en procureur is opgetreden maar zijn belangen in het geheel niet heeft behartigd; dat hij niet duidelijk heeft gemaakt dat hij als advocaat van de vrouw alleen optrad en later tegen klager is gaan optreden; en dat hij heeft nagelaten klager erop te wijzen dat hij een eigen advocaat moet inschakelen, terwijl klager overspannen was en zijn belangen niet kon overzien, waardoor hij akkoord ging met een convenant dat nogal van de wet en van wat te doen gebruikelijk is afwijkt en dat voor hem zeer onvoordelig was.

Overwegingen Raad

Bij de beoordeling van de klacht dient voorop te staan dat slechts in uitzonderlijke gevallen een wederpartij met succes kan klagen over de wijze waarop een advocaat de belangen van zijn eigen cliënt behartigt. Het tuchtrecht dient er immers niet toe de advocaat in het voordeel van de wederpartij te beperken in zijn vrijheid om zijn cliënt bij te staan op een wijze die hem en zijn cliënt goedgevoelt. Deze situatie doet zich evenwel in casu niet voor. Het staat vast dat mr. X als advocaat en procureur voor klager en A, een gemeenschappelijk verzoekschrift tot echtscheiding heeft ingediend nadat hij voor beiden een convenant heeft opgesteld, ook al heeft mr. X eerst een bespreking gevoerd met A.

Ten aanzien van de verplichtingen van een gezamenlijke advocaat heeft het Hof van Discipline (2214, 08-07-96; *Advocatenblad* 1997, 680) vastgesteld dat een advocaat die de belangen van beide partijen in een echtscheiding behandelt grote zorgvuldigheid

dient te betrachten en zich ervan dient te vergewissen dat beide partijen de inhoud van de regeling begrijpen. De advocaat dient beide partijen duidelijk te wijzen op hun wederzijdse marges en mogelijkheden en dient ervoor te waken dat wanneer één van beiden genoeg neemt met minder dan hem of haar bij de formele afwikkeling toe zou komen, deze daarin dan uitdrukkelijk instemt en zich rekenschap geeft van de gronden waarop hij of zij dat standpunt inneemt. In het algemeen zal het daarbij van belang zijn dat partijen schriftelijk op hun mogelijkheden en hun voorgenomen toegevingen gewezen worden naast vastlegging van de regeling welke partijen en de gezamenlijke advocaat voor ogen staat.

Het staat vast dat klager in de veronderstelling kon verkeren dat mr. X als gezamenlijk advocaat voor partijen was opgetreden en dat dit voor mr. X kenbaar was. Het stond mr. X niet vrij in de door klager aanhangig gemaakte procedure om tot nihilstelling van de alimentatie te komen, opnieuw voor A op te treden. Daarmee heeft mr. X niet gehandeld zoals een behoorlijk advocaat betaamt.

Het staat vast dat in een aantal van de artikelen in het convenant afspraken zijn vastgelegd die nogal afwijken van de wettelijke bepalingen en wat te doen gebruikelijk is. Mr. X heeft niet schriftelijk vastgelegd dat klager er verstandig aan deed een second opinion in te winnen. Daarmee heeft mr. X het risico genomen dat klager zich later op het standpunt zou stellen dat hij de reikwijdte van zijn beslissingen niet kon overzien.

Mr. X had klager schriftelijk en met klem moeten wijzen op het uitzonderlijk karakter van de overeengekomen regeling ten aanzien van het voortduren van de alimentatieverplichting tijdens een opvolgend huwelijk of samenwonen van A en hem schriftelijk moeten verwijzen naar een andere advocaat, die met A had kunnen bespreken of de betreffende regeling voor klager acceptabel was. Indien klager weigerde naar een andere advocaat te gaan had mr. X zulks schriftelijk aan klager dienen te bevestigen.

Volgt

Gegronde verklaring van de klacht in alle onderdelen en oplegging van de maatregel van enkele waarschuwing.

Tegengesteld belang

Raad van Discipline Leeuwarden, 9 juni 2000

(mrs. Brouwer, Van Duursen, Groenewegen, De Groot en Rotshuizen)

Hof van Discipline, 9 november 2001, no. 3226

(mrs. Fransen, Bekkers, De Jong Schouwenburg, Vermeulen en Kiers-Becking)

Kan een advocaat die is opgetreden voor een maatschap nadien, voor het overgrote deel van de maten, optreden tegen een andere